

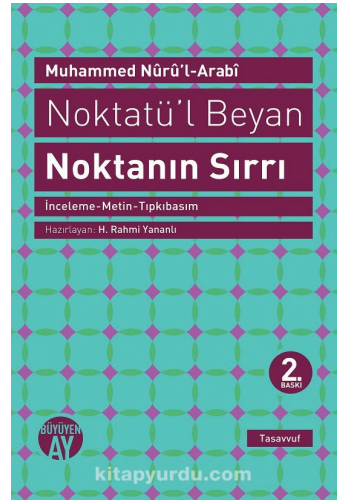
■
**MUHAMMED NÛRÛ'L-ARABİ,
NOKTATÛ'L BEYAN: NOKTANIN SIRRI**

haz.: H. Rahmi Yananlı,
Büyüyenay Yayınları, İstanbul 2014, 240 s.

Yüksek Lisans Öğrencisi

HASRET DİNLEMEZ

Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
0000-0003-0147-8789
hasret.dinlemez@gmail.com

*Sen seni bilmektir ancak pire ülfetten garaz
Noktayı fehmeylemektir ilm ü hikmetten garaz
Niyazi Mısırî*

Kitabın müellifi Muhammed Nuru'l-Arabi, 1813'de Mısır'ın Garbiye vilayetine bağlı Mahalletül-Kübra'da doğmuştur. Hz. Ali'nin *Noktatü'l-Beyan*'ını şerh ettiği için "Noktacı Hoca" diye tanınmıştır. Tahsil hayatına 1820'de Kahire'de başlamış, dokuz yıl sonra öğrenimini tamamlayarak Yanya'ya gitmiş burada Nakşibendi şeyhi Yusuf Efendi'ye intisap etmiştir. 1833'de Serez'de kısa bir süre müderrislik yaptıktan sonra Koçana'da Üsküp Valisi Hıfzı Paşa'nın yaptırdığı medresede göreve başlamıştır. Bilgisi ve ilmiyle Hıfzı Paşa'nın dikkatini çekmiştir. Üsküp'e davet edilmiş ve şehrin uleması ile tanışma fırsatı bulmuş 1839'da Üsküp'e gelmiştir. 1874'te Üsküp'ten ayrılmış, Ustrumca'ya yerleşmiştir, 1888'de burada vefat etmiştir.

Eseri günümüz Türkçesine kazandıran H. Rahmi Yananlı, 1930'da Kilis'in Tilhabeş (şimdilerde Yananköy, Yavuzlu beldesi) köyünde doğmuştur. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirmiştir. 1950-1962 arasında Necip Fazıl Kısakürek'in Büyük Doğu Dergisi ile Günlük Gazetesi'nde çeşitli görevler yapmış, yazılar yazmıştır. 24 Eylül 2013'te aramızdan ayrılmıştır.

H. Rahmi Yananlı bu eseri seksen iki yaşında iken kütüphanelerde nüsha taraması yaparak gün ışığına çıkarmıştır. Vefatından önce hazırladığı son çalışma olması hasebiyle ayrı bir kıymeti haizdir.

Muhammed Nuru'l-Arabi bu eserinde Hz. Ali'nin "b'nin altındaki nokta benim" dediği "noktatü'l-beyan"ı şerh etmektedir. Halk'ın esrarını tek bir noktada toplayıp vahdaniyetine işaret ettiğine dikkat çeken müellif, Hz. Ali'nin bu sözüyle hakikatin kendisinde toplandığını değil bütün insanlığın bu sırrı taşıdığını ima ettiğini belirtir.

Yazar noktayı açıklarken ağacın sırrının tohumda gizlenmesini misal gösterir. Bu, tevhidin bir yansımasıdır. Allah o tohumdan, vahdetten kesrete varlığın zuhura gelişini bize göstermektedir.

Âlem *bir* noktadan sadır olmuştur ancak bu bir nokta kâtibin kalem ucundaki zahiri noktayı temsil etmez. Hakikatte damladan denizi bilmek, zerreden güneşi görmektir.

Noktadan kasıt zahiri manada görünür bir nokta değildir, görünmeyeni görmektir. İnsan fitratındaki, kâinattaki ve Hâlık'ın yaratmasına sebep olan saf sevgi Muhammedî Nur'daki noktayı görmektir. Nasıl ki insan, âlem-i sağırdır âlem-i kebir de ne varsa ona yansımıştır. Allah'ın insana, ruhumdan üfledim dediği ruh da bu manada noktadır.

Eserde konular, ayet ve hadislerle açıklanırken Mesnevi'den beyitlere de yer verilmiştir. Beyitlerin aslı, sadeleştirilmiş hali ve tercümesiyle bir arada sunulmuştur. Eser, muhatabına anlatıyormuş edasıyla kaleme alındığı için okuyucuda samimiyet hissi uyandırmaktadır.

Nokta ile alakalı ilk te'lifattan olma özelliğine sahip bu eseri okuyucuyla buluşturan H. Rahmi Yananlı'yı rahmetle anıyor, Büyüyenay Yayınevi'nin bundan sonraki baskılarda hadislerin tahriç ve değerlendirmesi ile indeks ilavesinin, araştırmacılara kolaylık sağlayacağını düşünüyoruz.